

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 16C/48/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4122205378
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Šiška, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2022:4122205378.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra, sudcom JUDr. Borisom Šiškom, PhD., v spore žalobcu: Rozhlas a televízia Slovenska, so sídlom Mlynská dolina, Bratislava, IČO: 47 232 480, proti žalovanému: Y. L., narodený XX.XX.XXXX, bytom X. 4, F., v konaní o zaplatenie sumy 522,76 eura s príslušenstvom, takto

r o z h o d o l :

I. Súd konanie v časti o zaplatenie sumy 426,88 eura zastavuje.

II. V zastavujúcej časti sa žalovanému proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 78,88 eura, pokutu vo výške 17 eur a náhradu poštových sadzieb vo výške 1,85 eura do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Žalobca má proti žalovanému vo vyhovujúcej časti n á r o k na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca žalobou doručenu Okresnému súdu Nitra dňa 19.05.2022 požadoval, aby súd rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť mu 522,76 eura (ktorá suma pozostáva z istiny 505,76 eura a zmluvnej pokuty 17 eur) spolu s nákladmi na poštovné 1,85 eura (suma nezahrnutá v žalobnej sume 522,76 eura) titulom úhrady za služby verejnosti ním poskytované žalovanému počas obdobia od 01.09.2011 do 30.11.2021, pričom pozostáva z 109 neuhradených mesačných predpisov. K žalobe pripojil výzvu na zaplatenie nedoplatku z 03.11.2021, sumár predpisov a platieb od 09/2011 do 11/2021, prehľad predpisov a platieb, kópiu doručky a potvrdenie tarifnej ceny za úradnú zásielku.

2. Súd vo veci žalobe vyhovel v plnom rozsahu a vydal platobný rozkazom č. k. 16C/48/2022-11 zo dňa 24.05.2022 ktorý bol žalovanému spolu so žalobou doručený do vlastných rúk dňa 06.06.2022.

3. Proti vyššie uvedenému platobnému rozkazu podal žalovaný v zákonnej lehote vecne odôvodnený odpor a sťažnosť proti výroku o výške trov konania, v dôsledku čoho prišlo k zrušeniu platobného rozkazu priamo zo zákona, bez potreby rozhodovania o podanej sťažnosti smerujúcej proti výroku o náhrade trov konania. V odpore namietal premĺčanie koncesionárskych poplatkov starších ako 3 roky pred podaním žaloby na súd, preto žiadal žalobu zamietnuť.

4. Žalobca v replike k odporu uviedol, že berie žalobu v časti o zaplatenie sumy 426,88 eura za obdobie od 09/2011 do 04/2019 späť. Po čiastočnom späťvzatí sa dožadoval zaplatenia istiny vo výške 78,88 eura (za obdobie od 08/2019 do 11/2021), pokuty vo výške 17 eur, poštových sadzieb spojených s vymáhaním vo výške 1,85 eura, ako aj náhrady trov konania.

5. Žalovaný v duplike súhlasil s vyplatením sumy 78,88 eura, keďže táto suma nespadá pod premlčaciu dobu, rovnako súhlasil s nárokom na náhradu poštových sadziieb v sume 1,85 eura. Vyjadril nesúhlas so zaplatením pokuty vo výške 17 eur, ktorá nebola uvedená v návrhu žalobcu, zároveň vyjadril nesúhlas so zaplatením trov konania.

6. Súd nariadil na prejednanie veci pojednávanie, na ktoré sa nedostavili strany sporu (respektíve zástupca žalobcu), ktoré svoju neúčast' ospravedlnili vopred, pričom žalobca požiadal o vykonanie pojednávania v jeho neprítomnosti a žalovaný ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní plnením pracovných povinností v zahraničí. Súd vykonal pojednávanie v neprítomnosti žalobcu a žalovaného, pretože mal splnené podmienky podľa § 180 CSP, strany konania pojednávanie nežiadali odročiť, ani určiť iný termín pojednávania.

7. Podľa § 144 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), žalobca môže vziať žalobu späť.

8. Podľa § 145 ods. 2 CSP, ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzati žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

9. Podľa § 146 ods.1 CSP, súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

10. Pretože žalobca využil svoje dispozičné oprávnenie a vzal žalobu späť v časti o zaplatenie sumy vo výške 426,88 eura (vzhľadom na vznesenú námietku premlčania), skôr ako sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie, súhlas žalovaného so späťvzatím návrhu nebol potrebný, súd akceptoval čiastočné späťvzatie žaloby a konanie v časti o zaplatenie sumy 426,88 eur zastavil.

11. Ak dôjde k zastaveniu sporového konania, je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania vždy skúmať procesné zavinenie na zastavení konania na oboch procesných stranách, teda aj na strane žalobcu, aj na strane žalovaného. Pojem „procesné zavinenie“, použitý v ustanovení § 256 CSP, sa posudzuje výlučne z procesného hľadiska. Zásada zodpovednosti za zavinenie je inštitútom procesného práva, a preto rozhodujúcimi skutočnosťami na posúdenie tejto zodpovednosti sú tie, ktoré vznikli po začatí konania. Zavinenie však nie je možné interpretovať v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu príčinnej súvislosti, v ktorom príčinou je správanie sa strany sporu (teda aj jej prejav vôle spočívajúci napr. v späťvzati žaloby) a dôsledkom je vznik trov protistrany (uznesenie Ústavného súdu ČR, II. ÚS 563/01 alebo I. ÚS 469/04). Súd za účelom rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania v zastavujúcej časti zisťoval zavinenie na zastavení konania niektorej zo strán konania. V uvedenom prípade možno konštatovať, že procesné zavinenie na zastavení konania možno pričítať žalobcovi, keďže tento zobral žalobu čiastočne späť v časti o zaplatenie sumy 426,88 eura z dôvodu legitímne vznesenej námietky premlčania zo strany žalovaného. K zastaveniu konania teda prišlo pre správanie žalobcu. S poukazom na uvedené, čiastočné zastavenie konania zaviniť žalobca, preto by mal nárok na náhradu trov konania patriť žalovanému. Žalovanému však nie je možné priznať nárok na náhradu trov konania, pretože tento si ani neuplatnil nárok na náhradu trov konania. Vzhľadom na to, súd rozhodol, že v zastavujúcej časti sa žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznáva. Súčasne súd nezistil žiadne výnimočné okolnosti, ktoré by v danej veci odôvodňovali iné rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania v zmysle § 257 CSP.

12. Po čiastočnom späťvzati zostala predmetom konania suma vo výške 78,88 eura za obdobie od 08/2019 do 11/2021, pokuta vo výške 17 eur, náhrada poštových sadziieb vo výške 1,85 eura, pričom žalovaný uznal nárok na zaplatenie sumy 78,88 eura a sumy 1,85 eura, neuznal nárok na zaplatenie pokuty vo výške 17 eur a nárok na náhradu trov konania.

13. Súd posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty žalobcu a žalovaného a vykonal dokazovanie listinami, ktoré predložili strany sporu a zistil nasledovný skutkový a právny stav :
14. Žalobca je subjektom, ktorý je oprávnený na výber úhrad, pričom súčasne je príjemcom úhrad za služby v oblasti rozhlasového vysielania a televízneho vysielania. Žalovaný, ktorý je fyzickou osobou

je platiteľom tejto úhrady. Zo sumára predpisov a platieb a prehľadu predpisov a platieb žalobcu vyplýva, že v období od 09/2011 do 11/2021 predpísal žalovanému sumu 572,57 eura t. j. za mesiac 4,64 eura a žalovaný mu zaplatil 60,32 eura a preto vznikol žalovanému nedoplatok 512,25 eura. Z výzvy na zaplatenie nedoplatku adresovanej žalovanému zo dňa 03.11.2021 vyplýva, že žalobca vyzval žalovaného na zaplatenie nedoplatku v celkovej výške 512,25 eur vrátane poštového 1,85 eura do 30 dní od doručenia výzvy, inak bude požadovať zaplatenie tejto sumy so pokutou 17 eur prostredníctvom súdu. Z doručky vyplýva, že výzva bola žalovanému doručená dňa 11.11.2021. Z potvrdenia Slovenskej pošty a.s. vyplýva, že poštovné - úradnej zásielky do vlastných rúk - cez podací hárok od 30.06.2019 bolo 1,45 eura a od 01.07.2019 doposiaľ pri podaní cez elektronický podací hárok bolo 1,85 eur. Žalovaný v uvedenej lehote dlh nezaplatil.

15. Podľa § 3 písm. a) zákona o úhrade za služby verejnosti poskytované Rozhlasom a televíziou Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon o „RTVS“), platiteľ úhrady (ďalej len "platiteľ") je fyzická osoba, ktorá je evidovaná dodávateľom elektriny v evidencii odberateľov elektriny v domácnosti ako odberateľ elektriny v domácnosti v odbernom mieste, pre spotrebu v byte alebo v rodinnom dome.

16. Podľa § 4 ods. 1 uvedeného zákona, vyberateľom úhrady a príjemcom úhrady je Rozhlas a televízia Slovenska.

17. Podľa § 5 ods. 1 písmeno b) uvedeného zákona (v znení účinnom do 30.06.2021), od povinnosti platiť úhradu je oslobodený platiteľ podľa § 3 písm. a), ktorý oznámi a preukáže vyberateľovi úhrady podľa § 9 ods. 6 písm. b), že je poberateľom dôchodkových dávok podľa osobitného predpisu alebo poberateľom rovnocenných dôchodkových dávok vyplácaných zo zahraničia, nemá pravidelný príjem zo zárobkovej činnosti, nežije v domácnosti s inou osobou s pravidelným príjmom zo zárobkovej činnosti.

18. Podľa § 6 ods. 1 veta prvá uvedeného zákona, platiteľ podľa § 3 písm. a) platí úhradu 4,64 eura za každý aj začatý kalendárny mesiac.

19. Podľa § 10 ods. 3 uvedeného zákona, ak platiteľ podľa § 3 písm. a) nezaplatí úhradu a poštové sadzby v lehote do 30 dní od doručenia výzvy podľa odseku 2, platiteľ je povinný zaplatiť vyberateľovi úhrady aj pokutu 17 eur.

20. Podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

21. Žalobca, Rozhlas a televízia Slovenska, je subjektom, ktorý je na základe zákona povinný vyberať a vymáhať úhrady služieb verejnosti poskytovanej ním v oblasti rozhlasového a televízneho vysielania, pričom príjmy z úhrad vedie oddelene od iných príjmov a môže ich použiť výlučne na zabezpečenie služieb verejnosti a činnosti spojené s vymáhaním úhrad. Účelom úhrad je pritom finančné zabezpečenie služieb verejnosti v oblasti rozhlasového vysielania a televízneho vysielania poskytovaných Rozhlasom a televíziou Slovenska (§ 2, § 4 ods. 2, 3, 4 Zákona č. 340/2012 Z.z. o úhrade za služby verejnosti poskytované Rozhlasom a televíziou Slovenska). Zo zákonnej úpravy tak nevyplýva, že by žalobca pri vyberaní úhrad vykonával činnosť majúcu atribúty dodávateľskej činnosti, preto takýto vzťah nemožno považovať za spotrebiteľský, keďže ide o služby poskytované výhradne vo verejnom záujme. Ustanovením § 3 Zákona č. 340/2012 Z. z. je definovaný aj subjekt, ktorý je platiteľom úhrady, čo sa týka fyzickej osoby nepodnikajúcej, je ním osoba evidovaná dodávateľom elektriny v evidencii odberateľov elektriny v domácnosti ako odberateľ elektriny v domácnosti v odbernom mieste, pre spotrebu v byte alebo v rodinnom dome. Vychádzajúc z úpravy danej zákonom, Rozhlas a televízia Slovenska nemá pri poskytovaní služieb verejnosti status dodávateľa, v súvislosti s jeho činnosťou, neuzatvára sa zmluva medzi ním a platiteľom úhrad. Vzťah medzi Rozhlasom a televíziou Slovenska a platiteľom úhrad je založený zákonom, povinnosť platiť úhrady v určenej výške a v lehote je daná zákonom. Ide o zákonnú povinnosť platiteľa úhrad a zákonné právo Rozhlasu a televízie Slovenska na úhrady, z čoho vyplýva neexistencia zmluvného vzťahu. Aj preto v danom prípade nemá žalobca postavenie dodávateľa a žalovaný postavenie spotrebiteľa, z ktorého dôvodu nemožno uvedený právny vzťah chápať ako vzťah spotrebiteľský.

22. Inštitút úhrad a ich prijímania za služby v oblasti rozhlasového vysielania a televízneho vysielania žalobcom tzv. koncesionárskych poplatkov upravoval zákon č. 212/1995 Z.z., č. 68/2008 Z.z. a s účinnosťou od 01.01.2013 ich upravuje zákon č. 340/2012 Z.z.. Podľa § 13 zákona č. 340/2012 Z.z. sa na výber a vymáhanie úhrady a iných pohľadávok, ktoré bol platiteľ povinný zaplatiť do 31.12.2012 vzťahuje zákon č. 340/2012 Z. z.

23. Predmetom konania po čiastočnom späťvzátí žaloby z dôvodu námietky premlčania, ktorá bola vznesená dôvodne vo vzťahu k majoritnej časti žalovanej pohľadávky ostala suma 78,88 eura, pokuta vo výške 17 eur a náhrada poštovných sadzieb vo výške 1,85 eura. Žalovaný výslovne uznal nárok žalobcu v časti o zaplatenie sumy 78,88 eura a nárok na náhradu poštových sadzieb vo výške 1,85 eura. Vzhľadom na uvedené, nebola táto časť žalobného nároku medzi stranami sporná. V tomto kontexte súd uvádza, že žaloba je podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka dôvodná (okrem nespornosti) a preukázaná v časti nákladov na poštovné vo výške 1,85 eur, ktorý nárok súd posúdil ako náklady na spojené s uplatnením pohľadávky. Žalovaný takéto náklady neuhradil ani po výzve žalobcu na zaplatenie úhrady a nákladov na poštovné. Jediným sporným nárokom medzi stranami bol nárok na zaplatenie pokuty vo výške 17 eur. Žalovaný namietal, že táto suma nebola vôbec zahrnutá v žalobe, avšak táto skutočnosť nie je pravdivá. Žalobca v žalobe explicitne uviedol, že požaduje celkovo sumu 522,76 eura, z toho istina vo výške 505,76 eura a pokutu vo výške 17 eur. Žalobca si tak tento nárok uplatnil, nie je zrejmé na základe čoho dospel žalovaný k tvrdeniu o absencii uplatnenia takého nároku. V konaní bolo okrem toho preukázané, že žalovaný úhradu a ani náklady za poštovné žalobcovi nezaplatil v lehote 30 dní od doručenia výzvy a preto je povinný podľa § 10 ods. 3 zákona č. 340/2012 Z. z. zaplatiť žalobcovi aj pokutu 17 eur, ktorý nárok je zákonný, vyplývajúci priamo z predmetného ustanovenia. Zákon v hypotéze § 10 ods. 3 presne normuje, v akom prípade je platiteľ (žalovaný) povinný zaplatiť aj nárok na pokutu vo výške 17 eur. Žalovaný ani sám nepopieral, že nezaplatil žalobcovi úhradu, ani náklady spojené s uplatnením pohľadávky - poštovné vo výške 1,85 eura, z čoho je celkom evidentné, že svoju povinnosť zaplatiť tieto poplatky v lehote 30 dní od doručenia výzvy nespĺnil, preto je nárok na zaplatenie pokuty vo výške plne dôvodný. Nad rámec uvedeného súd uvádza, že nemôže žiadnym spôsobom žalovaného oslobodiť od platenia takej pokuty, pretože ide o nárok vyplývajúci zo zákona, a dôvodnosť jeho uplatnenia bola preukázaná.

24. Podľa § 232 ods. 3 CSP, lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

25. Súd z uvedených dôvodov rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 78,88 eura, pokutu vo výške 17 eur, a náhradu poštových sadzieb vo výške 1,85 eura (titulom náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky) podľa § 232 ods. 3 CSP do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, pretože nebol dôvod určiť dlhšiu lehotu na plnenie.

26. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa jej úspechu vo veci.

27. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

28. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

29. Keďže sa týmto rozhodnutím konanie končí, súd rozhodol aj o nároku na náhradu trov konania podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP. Pretože žalobca bol vo vyhovujúcej časti v konaní úplne úspešný, súd mu priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania rozhodne súdny úradník po právoplatnosti tohto rozhodnutia. Zároveň súd nezistil žiadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania podľa § 257 CSP, keďže tieto netvrdili strany sporu, rovnako súd takéto v konaní nezistil.

30. Nad rámec uvedeného súd konštatuje, že rozhodol dvomi výrokmi o nároku na náhradu trov konania, pretože zákonodarca striktno diferencuje medzi zásadou úspechu a zásadou procesného zavinenia na zastavení konania, čo celkom nepochybne vyplýva aj zo systematického výkladu, keď oba inštitúty reflektoval do iného ustanovenia. Okrem toho, žiadne ustanovenie Civilného sporového poriadku neukladá súdu, aby rozhodol jedným výrokom o nároku na náhradu trov konania, čo je

odôvodnené napríklad aj v prípadoch, ak sú predmetom konania rôzne typy žalobných nárokov (žaloba na plnenie, žaloba na určenie, žaloba na určenie právnej skutočnosti atď.). V tomto kontexte súd dodáva, že v súdnej praxi neexistuje jednotný názor na túto problematiku, v dôsledku čoho je podľa názoru súdu správne, ale nepochybné aj zákonné a spravodlivé rozhodovať a striktné odlišovať zásadu úspechu od zásady zodpovednosti za procesné zavinenie na zastavení konania. Podľa názoru súdu (takýto názor zastávajú aj vyššie súdne authority, bez doposiaľ jasne judikovaného rozhodnutia) je potrebné odlišovať zásadu za procesné zavinenia na zastavení konania a zásadu procesného úspechu, pretože obe zásady sú postavené na rôznych skutočnostiach, ktoré je potrebné zohľadniť, ergo v prípade procesného zavinenia z dôvodu späzťatia žaloby (i čiastočného), neprichádza k posudzovaniu dôvodnosti hmotnoprávneho nároku, zatiaľ čo procesný úspech v meríte veci je materiálnym vyjadrením úspechu v hmotnoprávnej časti nároku. Ide teda o celkom zjavne dve rozdielne kategórie, ktoré nemožno zhmotniť do jedného výroku a to z dôvodu, že aj v prípade čiastočného úspechu by bol žalobca absolútnym spôsobom ukrátený a znevýhodnený o jeho právo na náhradu trov konania, čo naráža na zásadu spravodlivého usporiadania vzťahov strán sporu. Okrem toho, aj Krajský súd v Nitre rozsudkom, č. k. 25Co/56/2022 - 509 zo dňa 10.08.2022 judikoval povinnosť súdu prvej inštancie rozhodovať samostatne v časti trov konania, t. j. v zastavujúcej časti a vo veci samej, čo odôvodnil použitím separácie trov konania podľa § 256 CSP a § 255 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Nitra na Krajský súd v Nitre. (§ 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka tohto konania. (§ 127 ods. 1 a ods. 2 CSP) V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP)

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.